

OP INITIATIEF VAN DE WAALSE REGERING

ONTWERPBEHEERPLANNEN VOOR DE 4 STROOMGEBIED- DISTRICTEN IN WALLONIË

Korte voorstelling

Wallonie

WOORD VOORAF

De watervoorraden in Wallonië zijn belangrijk en ze behouden is een fundamentele uitdaging.

Kunnen beschikken over voldoende hoeveelheden water van goede kwaliteit is voor de Waalse regering een beleidsprioriteit.

De strijd tegen de verschillende bronnen van verontreiniging en het herstel van de kwaliteit van ecosystemen rond waterlopen is onze plicht tegenover de burger en past binnen de Europese verplichtingen van het Gewest.

Het stedelijk afvalwater opvangen en behandelen, de individuele waterzuivering verder ontwikkelen, de vervuiling door industrie en landbouw bestrijden, op een verstandige manier omspringen met pesticiden, onze rivieren herstellen, het grondwaterpeil behouden, toezien op de kwaliteit van het water ..., dit zijn allemaal acties en maatregelen die ervoor moeten zorgen dat Wallonië op termijn de goede toestand van zijn watervoorraden kan garanderen.

Die uitdagingen en de vereiste oplossingen vormen het onderwerp van de beheerplannen die werden opgesteld voor de vier stroomgebiedsdistricten die voor een deel in Wallonië liggen: de Maas, de Schelde, de Rijn en de Seine.

In die plannen zijn de acties opgenomen die Wallonië sinds een tiental jaar heeft ontwikkeld, maar daarnaast worden ook nieuwe bepalingen voorgesteld zodat onze wateren sneller de goede toestand bereiken. Tegelijk maken de plannen de gepaste financiële middelen vrij.

Elke individuele en collectieve gebruiker moet toegang hebben tot kwaliteitsvol drinkwater tegen een rechtvaardige prijs, hier garant voor staan, is een absolute noodzaak voor nu en voor de toekomst.

Tegen die achtergrond onderwerpt de Waalse regering, als stroomgebiedsoverheid, de ontwerpbeheerplannen voor elk stroomgebiedsdistrict aan een openbaar onderzoek dat loopt van 11 juni 2012 tot 18 januari 2013.

Uw mening interesseert ons en kan helpen om de beheerplannen te optimaliseren.

Laat water weer leven!

Claude Delbeuck,
Algemeen Directeur

DE HUIDIGE KWALITEIT VAN HET WATER

Op het grondgebied van het Gewest liggen delen van stroomgebieden van vier grote grensoverschrijdende rivieren: de Maas, de Schelde, de Rijn en de Seine.

WALLONIË TELT 354 OPPERVLAKTEWATERLICHAMEN EN 33 GRONDWATERLICHAMEN:

De rivieren zijn niet homogeen van de bron tot aan de monding. Hun kenmerken kunnen variëren, bijvoorbeeld volgens hun verval of de streek waar ze doorheen stromen. Daarom heeft de kaderrichtlijn Water het begrip “oppervlaktewaterlichaam” ingevoerd, dit is een stuk waterloop dat homogeen is voor een bepaald aantal kenmerken. Zo kunnen op die schaal gepaste kwaliteitsdoelstellingen worden bepaald, evenals geschikte maatregelen op plaatselijk niveau.

De grondwaterlichamen werden bepaald volgens hydrogeologische criteria.

De kwalitatieve toestand van de oppervlakte- en grondwaterlichamen wordt beoordeeld binnen elk stroomgebieddistrict.

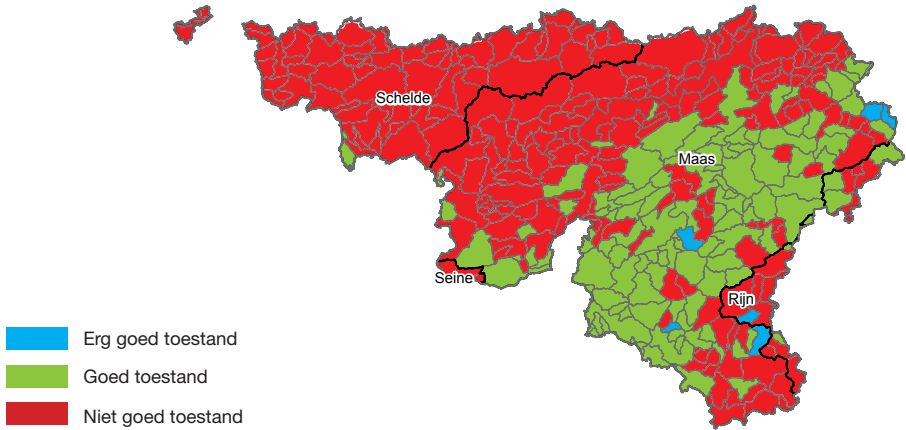
De kwalitatieve toestand van de oppervlakte- en grondwaterlichamen wordt beoordeeld binnen elk stroomgebieddistrict.

1.1. DE OPPERVLAKTEWATEREN

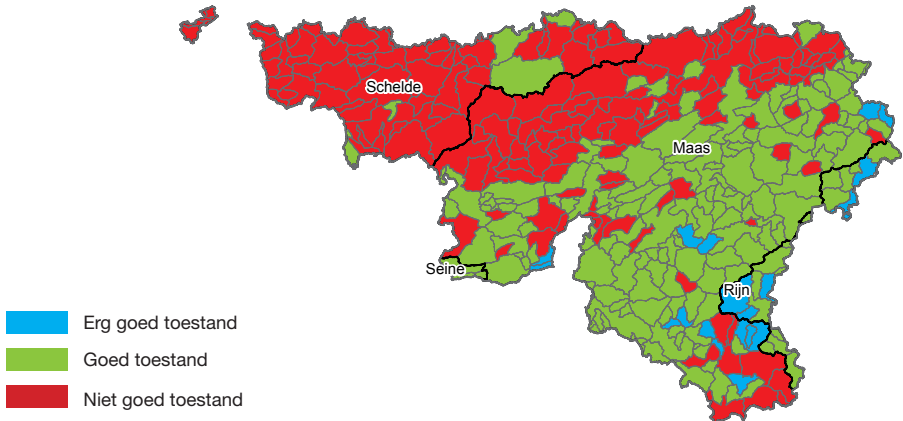
OP DIT OGENBLIK IS 32% VAN DE OPPERVLAKTEWATERLICHAMEN IN HET GEWEST IN GOEDE TOESTAND

Op de kaarten hieronder komen de gebieden in slechte toestand (in het rood) overeen met gebieden waar de druk van menselijke activiteiten (agrarisch, industrieel en lozing van stedelijk afvalwater) op het water het grootst is. Dit zijn dichtbevolkte gebieden met een intensieve landbouw en met een concentratie van industriële activiteiten.

Huidige waterkwaliteit.

Verbetering van de kwaliteit van de oppervlaktewaterlichamen tegen 2015.

De kwaliteit van de oppervlaktewateren in de districten Maas, Rijn en Seine zal merkbaar verbeteren vanaf 2015 terwijl voor de Schelde pas na 2015 een verbetering wordt verwacht.

HOE WORDT DE GOEDE TOESTAND VAN DE OPPERVLAKTEWATERLICHAMEN BEOORDEELD?

De oppervlaktewaterlichamen omvatten rivieren, kanalen en stuwmeren. Voor elk van die waterlichamen werden drempels bepaald voor fysisch-chemische parameters (nitraten, fosfor, ...), voor microverontreinigende stoffen zoals zware metalen en pesticiden en voor biologische parameters (vissen- en plantensoorten, fytoplankton en macroinvertebraten).

Indien een van die parameters niet aan de eisen voldoet, is het waterlichaam niet in “goede toestand”.

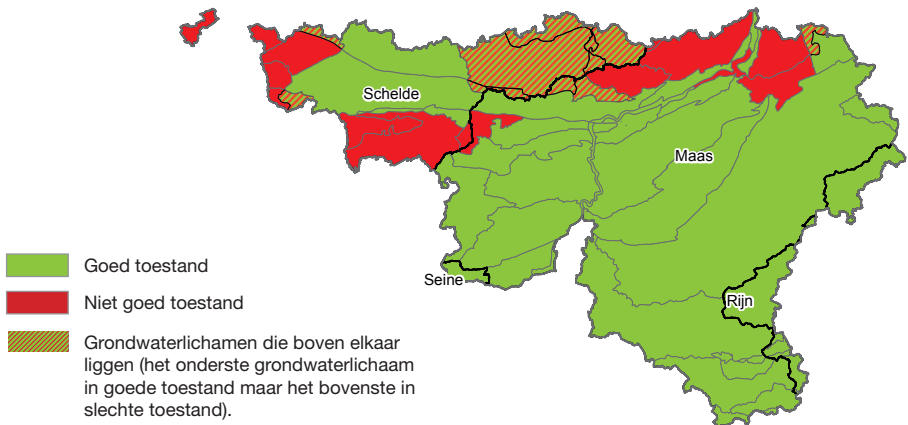
1.2. DE GRONDWATERLICHAMEN

De grondwaterlichamen zijn relatief goed van kwaliteit. Ook hier zijn de waterlichamen in het noorden van het Gewest er het slechtst aan toe, met uitzondering van de diepe waterlichamen en degene die beschermd zijn door ondoordringbare lagen.

60% VAN DE GRONDWATERLICHAMEN IN WALLONIË IS IN GOEDE TOESTAND

De kwaliteit van het grondwater is beter dan die van het oppervlaktewater.

Huidige grondwaterkwaliteit.

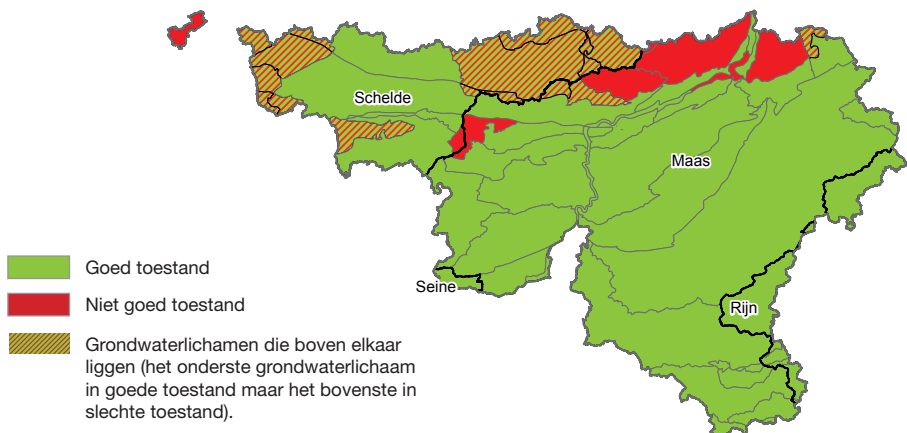
HOE WORDT DE GOEDE TOESTAND VAN DE GRONDWATERLICHAMEN BEOORDEELD?

Voor de grondwaterlichamen worden ook parameters voor de chemische kwaliteit gehanteerd. Daarnaast gebruikt men parameters die een beeld geven van de kwantitatieve toestand van het waterlichaam, gekoppeld aan de beschikbare waterhoeveelheid en de vernieuwing. Bovendien is elke verslechtering van het grondwaterpeil vanaf nu verboden.

Verbetering van de kwaliteit van de grondwaterlichamen tegen 2015.

Tegen 2015 zullen drie waterlichamen van het Maas- en Schelgedistrict de verwachte kwaliteitsverbetering hebben bereikt.

2

DE WATERLICHAMEN ZULLEN GELEIDELIJK DE GOEDE TOESTAND BEREIKEN

EEN MAATREGELENPROGRAMMA OP MAAT VAN DE PLAATSELIJKE DRUKKENS

Om de waterkwaliteit te verbeteren, de watervoorraden te kunnen behouden en het water verder te kunnen blijven gebruiken, moeten diverse maatregelen worden aangenomen en uitgevoerd. Die maatregelen hangen samen met huishoudelijke activiteiten en met agrarische, industriële of stedelijke activiteiten en zijn geïntegreerd in een maatregelenprogramma. De hoofdlijnen van dit programma zijn:

2.1. STRIJD TEGEN DIFFUSE VERONTREINIGING

- BESCHERMINGSZONES LANGS WATERLOPEN INSTELLEN

Daar waar akkers aan een waterloop grenzen, moet een beschermingszone, een zogenaamd “buffergebied”, worden ingesteld om de mogelijke aanvoer van pesticiden, meststoffen of sedimenten te beperken.

- VERBOD OM HET VEE TOEGANG TE GEVEN TOT WATERLOPEN

De toegang van het vee tot waterlopen zal worden verhinderd door omheiningen en drinkbakken te plaatsen. Op die manier worden de risico's van erosie van de oevers en rechtstreekse vervuiling van het water sterk verminderd.

De toegang van het vee tot de waterlopen beperken

- **CONTROLES VERSTERKEN**

In heel wat streken is de lozing van dierlijke mest al beperkt doordat het programma voor duurzaam stikstofbeheer in de landbouw wordt toegepast. Moderne en verstandige landbouwpraktijken helpen om de kwaliteit van het water te verbeteren. Daarom moeten er meer controles komen, in het bijzonder op de hoeveelheden mest en slib die worden verspreid en op de naleving van de periodes voor verspreiding.

- **VERONTREINIGING DOOR PESTICIDEN VERMINDEREN**

Er zijn maatregelen om de verontreinigingen door agrarische en niet-agrarische pesticiden te verminderen. Degenen die pesticiden gebruiken, zowel landbouwers als gemeenschappen en particulieren, worden bewust gemaakt van de voorwaarden om die producten te gebruiken.

2.2. VERMINDERING VAN DE RECHTSTREEKSE LOZING VAN VERONTREINIGENDE STOFFEN

- **STEDELIJK AFVALWATER OPVANGEN EN ZUIVEREN**

De voorziene investeringen in de opvang en behandeling van stedelijk afvalwater zullen daadwerkelijk worden uitgevoerd voor alle agglomeraties en steden van het Waals Gewest.

- **DE MILIEUVERGUNNING VOOR BEDRIJVEN HERZIEN**

Om de impact van de industriële lozingen van afvalwater te verminderen, worden de criteria en normen voor die lozingen regelmatig herzien en gecontroleerd.

- DE LOZINGEN VAN BEPAALDE VERONTREINIGENDE STOFFEN DIE SCHADELIJK ZIJN VOOR DE GEZONDHEID EN HET MILIEU WORDEN GELEIDELIJK AFGESCHAFT
Koolwaterstoffen, zware metalen, pesticiden en solventen worden geleidelijk verwijderd uit industriële lozingen.

- EEN OPENBARE DIENST VOOR INDIVIDUELE AFVALWATERZUIVERING OPRICHTEN VOOR DE PARTICULIEREN DIE IN PRIORITAIR GEBIED WONEN
In de prioritaire gebieden, net als in de beschermgebieden voor waterwinningen of in de zwemzones, zullen woningen in een gebied met individuele waterzuivering verplicht moeten worden uitgerust met een individuele waterzuiveringsinstallatie. De bewoners kunnen een beroep doen op een openbare dienst die zorgt voor cofinanciering en voor het beheer van de individuele waterzuiveringsinstallaties.

WIST U DAT?

Kraantjeswater is 100 keer goedkoper dan flessenwater!

De prijs voor duizend liter drinkbaar water uit de kraan bedraagt ongeveer 4,1 €. Reken zelf maar uit ...

In die prijs zitten de kosten voor de bescherming van de waterwingebieden en voor de productie en distributie van drinkwater en de kosten voor de opvang en behandeling van stedelijk afvalwater.

In Wallonië is het kraantjeswater voor 80% afkomstig uit grondwater. De kwaliteit ervan is erg goed.

2.3. ONTWIKKELING VAN EEN GEÏNTEGREERD BEHEER VAN ECOSYSTEMEN EN HULPBRONNEN

- DE WATERWINGEBIEDEN OPTIMALISEREN
De versterking van de bescherming van de waterwingebieden moet worden herzien, via maatregelen genomen in overleg met de waterzuiveringsector, de landbouwsector, de industriële sector en de waterproducenten.

- DE KWALITEIT VAN HET ZWEMWATER VERBETEREN

De kwaliteit van het zwemwater moet worden verzekerd door het voltooiën van de investeringen in collectieve en individuele waterzuivering en door de toegang van het vee tot de waterlopen te verbieden.

Zwemmen in water van goede kwaliteit

- VOCHTIGE GEBIEDEN HERSTELLEN

Door vistrappen te plaatsen en waterlopen met betonoevers hun vroeger meanderend verloop terug te geven, kunnen de vochtige gebieden worden hersteld.

- HET BEHEER VAN HET DEBIET VAN WATERLOPEN OPTIMALISEREN

Om de biodiversiteit in de waterlopen te verzekeren, wordt het debiet ervan grondiger bestudeerd zodat aangepaste maatregelen kunnen worden genomen.

- DE KLIMAATVERANDERINGEN INTEGREREN IN HET BEHEER VAN DE WATERVOORRADEN

De evolutie van het klimaat beïnvloedt onvermijdelijk ook het water als natuurlijke hulpbron. Het beheer van die hulpbron dient dus rekening te houden met die evolutie om te kunnen anticiperen op behoeften en gevolgen.

- STRIJDEN TEGEN OVERSTROMINGEN

Tegen de achtergrond van het beheerplan rond overstromingsrisico's dat in 2015 zal worden opgesteld, kunnen die maatregelen bijvoorbeeld de creatie van spaarbekkens of het onderhoud van vochtige gebieden omvatten.

De invloed van hoge waterstanden beperken

2.4. DE GARANTIE BIJEN DAT ER VOLDOENDE DRINKBAAR WATER VAN GOEDE KWALITEIT IS

Wallonië heeft rijke watervoorraden. Toch moeten die met overleg worden beheerd, zodat de drinkwatervoorraden evenwichtig worden verdeeld over het hele Gewest. Er wordt een regionaal exploitatieschema voor de drinkwatervoorraden opgesteld zodat de waterkwaliteit en -kwantiteit gegarandeerd zijn op middellange en lange termijn. Partnerschappen tussen drinkwaterproducenten en -distributeurs worden aangemoedigd, ze zijn in het economische en financieel belang van henzelf maar ook van de burgers en laten tegelijk toe om schaalbesparingen te realiseren.

WAT GEBEURT ER ALS NIET ALLE WATERLICHAMEN DE GOEDE TOESTAND BEREIKEN IN 2015?

Er werd bepaald dat de waterlichamen tegen 2015 de goede toestand moeten bereiken. Toch kan dat ook tegen 2021 of 2027, afhankelijk van economische criteria, de complexiteit van de te nemen acties of de tijd die nodig is voor sterk verslechterde waterlichamen om zich te herstellen.

Vanuit dat oogpunt zullen vanaf 2015 nieuwe districtbeheerplannen worden opgesteld om de milieudoelstellingen te bereiken.

FINANCIERING VAN HET MAATREGELENPROGRAMMA

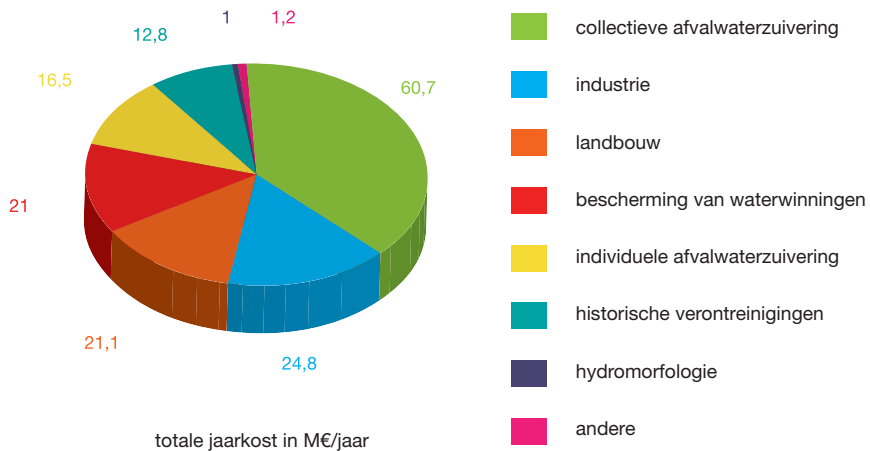
3

De uitvoering van het maatregelenprogramma op schaal van de vier Waalse stroomgebiedsdistricten vergt grote investeringen en vereist een goede opvolging. De kostprijs wordt geraamd op 1,4 miljard euro. Een belangrijk deel van die kosten houdt verband met de opvang en behandeling van stedelijk afvalwater via de financieringscapaciteit van de Société Publique de Gestion de l'Eau.

De individuele waterzuivering, de bescherming van de waterwingebieden, de opvolging van maatregelen gericht op het ontwikkelen van een landbouw die meer respect heeft voor het milieu, de vermindering van industriële verontreinigingen en het beheer van slib afkomstig van het baggeren van rivieren zijn belangrijke maatregelen.

Hun rechtstreekse of onrechtstreekse financiering is verzekerd door gepaste financiële bijdragen van alle sectoren, waarbij wordt gelet op het behoud van hun concurrentievermogen evenals op de rechtvaardigheid en solidariteit. De bestaande financiële instrumenten worden herzien en indien nodig worden nieuwe instrumenten uitgewerkt.

Het allerbelangrijkste is dat de waterprijs onder controle blijft.

4

DE DOCUMENTEN DIE WORDEN VOORGELEGD AAN HET PUBLIEK

In overeenstemming met de kaderrichtlijn Water omvatten de stroomgebiedsbeheerplannen volgende elementen:

1. Een algemene beschrijving van de kenmerken van het stroomgebied.
2. Een overzicht van de voornaamste drukken en effecten van menselijke activiteit op de toestand van het oppervlakte- en grondwater.
3. De identificatie en kaarten van de beschermde gebieden.
4. Een kaart met de monitoringnetwerken evenals een cartografische weergave van de resultaten van de monitoringprogramma's.
5. Een lijst van milieudoelstellingen voor de oppervlaktewateren, het grondwater en de beschermde gebieden.
6. Een samenvatting van de economische analyse van het watergebruik.
7. Een samenvatting van het voorgestelde maatregelenprogramma.
8. Een register van de andere programma's en beheerplannen.
9. Een samenvatting van de maatregelen inzake voorlichting en raadpleging van het publiek, de resultaten daarvan alsmede de planwijzigingen die daarvan het gevolg zijn.
10. Een lijst van bevoegde autoriteiten.
11. De aanspreekpunten en de procedures om referentiedocumenten te verkrijgen.

Overigens is ook voorzien om de milieueffectrapporten van de vier beheerplannen te onderwerpen aan een publieke raadpleging.

Waalse Overheidsdienst: 0800 11 901 (gratis nummer)
Verantwoordelijke uitgever: C. Delbeuck, algemeen directeur
Gratis publicatie
Wettelijk depotnummer: D/2012/11802/48
ISBN: 978-2-8056-0093-7
Ontwerp en grafiek: Expansion

© N. Mayon